שִׁירַת הַבְּאֵר

(בניגון זידיטשויב)

די יודן זענען אנגעקומען צו די אנדערע זייט פון נַחֲלֵי אַרנוֹן, און זיי האבן דארט גערוהט:

• ÷§§ נה § – ¾ נה £ • ¾÷ ⅔

£ ÷ ⅔½

עַל כֵּן יֵאָמַר — וועגן די ניסים, וואס דער אייבערשטער האט געטוהן, ווען מ'האט גערוהט ביי די נַחֲלֵי אַרנוֹן ווערט געזאגט

בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת ה': — ביי די דערציילונגען פון אלע ניסים, וואס דער אייבערשטער האט געפירט מלחמה פאר אונזערע עלטערן:

אֶת וָהֵב בְּסוּפָה — ווען מען וועט דערציילן, וואס דער אייבערשטער האט געגעבן, גרויסע ניסים ביים ים סוף

וְאֶת הַנְּחָלִים אַרְנוֹן: — וועט מען אויך דערציילן, וועגן די ניסים, וואס זענען געשעהן, ביי די טאהלן פון אַרְנוֹן עס זענען געווען צוויי גאהר הויכע בערג, איינס אויף די זייט פון מואב, און איינס אויף די זייט פון אמורי. אינמיטן איז געווען א דורכגאנג, דאס זענען געווען די טאהלן פון ארנון. די צוויי בערג זענען געווען אזוי נאענט, אז ווען צוויי מענטשן זענען געשטאנען אויף די צוויי בערג, האבן זיי געקענט רעדן איינע צום צווייטן. די אֱמוֹרִיִּים האבן געזאגט: "לאמיר זיך באהאלטן אין די לעכער פון די בערג. און ווען די יודן וועלן אדורך גיין די צוויי בערג, וועלן מירווארפן פיילן און שפיציגע שטיינער, און זיי אלע הרג'נען". אויף די בארג וואס איז געווען אויף די זייט פון מואב, זענען געווען לעכער, ווי די אֱמוֹרִיִּים האבן זיך באהאלטן. און פונקט אנקעגן אויף די בארג אויף די זייט פון אמורי, האבן זיך ארויסגעשטעקט פון די בארג שפיציגע שטיינער, וואס האבן פונקט אריינגעפאסט אין די לעכער פון די בארג פון מואב. ווען די יודן זענען שוין געווען נאענט איז געשעהן א נס, און די בארג פון ארץ ישראל, דאס איז די בארג פון די זייט פון אמורי, האט זיך געגעבן א שאקל, און אנקעגן געגאנגען דעם בארג פון מואב. אלע אֱמוֹרִיִּים זענען גע'הרג'עט, און צוקוועטשט געווארן. אזוי ווי די יודן זענען דארט אהינגעקומען, זענען זיי אריבער געגאנגען דעם בארג, און זיי האבן גארנישט געוואוסט פון דעם גרויסע נס. דאס פארציילט אונז די הייליגע תורה:

נה – • ⅔£ × ÷ ÷ ½¾ §§

טו) וְאֶשֶׁד הַנְּחָלִים — און די גיסונג פון די טייכן, [ווי עס האט זיך געגאסן די בלוט פון די אֱמוֹרִיִּים].

⁵⁵§ ⅔ £ § • §¾ . £ ⅔ – ¼× • ⅔נה §⅔ §§

אֲשֶׁר נָטָה לְשֶׁבֶת עָר — וואס דער בארג פון אמורי האט זיך גענייגט, זיך צו זעצן צו די זייט פון עָר, (דאס איז די נאמען פון די לאנד פון מואב)

וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב: — און דער בארג פון אמורי האט זיך אנגעליינט, צו דער גרעניץ פון מואב

• –⅔× – • . ÷⅔ £ • ⅔נה

"ווער וועט דערציילן מיינע קינדער די אלע גרויסע ניסים וואס איך האב זיי געטוהן"? איז געשעהן נאך א נס, און נאכדעם וואס די יודן זענען אריבער געגאנגען, איז די בארג פון אמורי צוריק צו זיין פלאץ, און דער בְּאֵרָה שֶׁל מִרְיָם איז אריין אין די טאהל, און ארויפגעברענגט די בלוט און ארעמעס און גלידער פון די אלע גע'הרג'עטע אֱמוֹרִיִּים. און עס ארומגעפירט די לאגער פון די יודן.

טז) וּמִשָּׁם בְּאֵרָה	און פון דארט, [איז די גיסונג פון די בלוט געקומען] צום ברונעם
הִוא הַבְּאֵר	דאס איז די ברונעם
אֲשֶׁר אָמַר ה' לְמֹשֶׁה	וואס דער אייבערשטער האט געזאגט צו משה
אֱסֹף אֶת הָעָם	זאמל איין דער פאלק
וְאֶתְּנָה לָהֶם מָיִם:	און איך וועל זיי געבן וואסער
יז) אָז	דעמאלס ווען די יודן האבן געזעהן דעם גרויסן נס:
יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל	האבן די יודן געטראכט צו זינגען
אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת	דעם דאזיגן געזאנג
עֲלִי בְאֵר	גיי ארויף ברונעם, גיי ארויף פון די טאהל, און ברענג ארויף אלע שטיקלעך פון די אֱמוֹרִיִּים, [דאס מיינט, דו טוהסט א גוטע זאך, מְפַרְסֵם צו זיין די ניסים, פון דער אייבערשטער].
עֱנוּ לָהּ:	האבן זיי זיך אנגערופן צו איר [צו די באר] אין איין וועגס, האבן זיי אויך געלויבט דעם אייבערשטן, וועגן דעם וואס ער האט געגעבן דעם בְּאֵרָה שֶׁל מִרְיָם, פון ווען מען איז אריין אין מדבר, ביז יעצט:
יח) בְּאֵר	דעם ברונעם
חֲפָרוּהָ שָׂרִים	וואס הַארן האבן איר געגראבן (די ערשטע מאהל) (ווען מ'איז אריין אין מדבר, האט די אייבערשטער געהייסן משה און אהרן שלאגן די שטיין, און עס איז ארויסגעגאנגען וואסער)
כָּרוּהָ	עס האבן איר אויפגעהאקט
נְדִיבֵי הָעָם:	הויפטן פון דעם פאלק,
בִּמְחֹקֵק	דורך דער געזעץ געבער [משה רבינו]
בְּמִשְׁעֲנֹתָם	מיט זייער שטעקן, [די שטעקענס פון משה און אהרן]
נאך א פשט	
כָּרוּהָ	עס האבן איר אויפגעהאקט
נְדִיבֵי הָעָם	הויפטן פון דעם פאלק, [דאס מיינט די נְשִׂיאִים]
בִּמְחֹקֵק	דאס איז געווען דורך די באפעל פון משה רבינו' [וואס משה רבינו ווערט אנגערופן "מחוקק". ווי עס שטייט אין פסוק, כִּי שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן. פארוואס הייסט משה

רבינו מְחֹקֵק? איין פשט ווייל ער האט געלערנט מיט די יודן די "חוּקִים" דאס מיינט די געזעצן פון די תורה. און נאך א פשט, ווייל ער האט געברענגט די לוחות, וואס זענען געווען "חָקוּק", דאס מיינט אויסגעקריצט].

בְּמִשְׁעֲנֹתָם — מיט זייער שטעקן, [ווייל די נשיאים פלעגן נעמען זייער שטעקנס, און מיט'ן שטעקן האבן זיי געמאכט א סימן, און ביי יענע סימן, האט זיך געצויגן די וואסער, צו די פלאץ ווי זייער שבט האט געוואוינט]

..• ÷§§ §. _ £ • -⅔×

וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה: — און פון ווען די יודן זענען אריין אין די מדבר איז דאס געגעבן געווארן פון די אייבערשטער א מתנה

יט) וּמִמַּתָּנָה — און פון ווען עס (די באר) איז געגעבן געווארן די מתנה

נַחֲלִיאֵל: — איז עס מיט זיי מיט-געגאנגען אין טאל

וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת: — און פון די טאהל, איז עס געגאנגען צו די הויכע בערג. [דאס מיינט, אז ווי די יודן זענען געגאנגען, איז די בְּאֵר מיט זיי מיטגעקומען]

כ) וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא — און פון די הויכע בערג, צום טאהל. [און דארט האט זיך געענדיגט די ברונעם, ווייל דארט איז משה רבינו שפעטער נפטר געווארן, ווי עס שטייט אין פסוק וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּיְ].

3/⅓/3• _ ½/4 §§

אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה מוֹאָב — וואס עס איז אין פעלד פון מואב

רֹאשׁ הַפִּסְגָּה — דער שפיץ פון דער הייעך

וְנִשְׁקָפָה — און מ'קען עס זעהן

עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן: — אויפ'ן פנים פון דער וויסטעניש. (כאטש די וויסטעניש איז א נידריגע פלאץ, קען מען פון דארט זעהן די רֹאשׁ הַפִּסְגָּה, ווייל די רֹאשׁ הַפִּסְגָּה איז זייער הויך)

נאך א פשט

נאכדעם וואס משה רבינו איז שפעטער נפטר געווארן, איז די ברונעם אריין אין די וואסער פון טְבֶרְיָה:

וְנִשְׁקָפָה — און די ברונעם טוט געזעהן ווערן

עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן: — אויפ'ן פנים פון דער וויסטעניש. [דאס מיינט, אז דער וואס שטייט אויף דעם "פְּנֵי הַיְשִׁימֹן" קען אריינקוקן אין די וואסער פון טְבֶרְיָה, און זעהן ווי עס שווימט דארט א רונדיגע שטיין, וואס זעהט אויס ווי א זיפּ]